

EUROPOS PARLAMENTAS

2014 - 2019

Tarptautinės prekybos komitetas

2014/2228(INI)

5.2.2015

PRANEŠIMO PROJEKTAS

su Europos Parlamento rekomendacijomis Komisijai dėl derybų dėl
Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimo (TPIP)
(2014/2228(INI))

Tarptautinės prekybos komitetas

Pranešėjas: Bernd Lange

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĒL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	13

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

su Europos Parlamento rekomendacijomis Komisijai dėl derybų dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimo (TPIP) (2014/2228(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ES derybinius nurodymus dėl ES ir JAV transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimo (TPIP), kuriuos 2013 m. birželio 14 d. patvirtino¹ ir 2014 m. spalio 9 d. išslaptino ir paskelbė Taryba,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 26 d. ES ir JAV aukščiausiojo lygio susitikimo bendrą pareiškimą²,
- atsižvelgdamas į 2014 m. birželio 26–27 d. Europos Vadovų Tarybos išvadą³,
- atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 15 d. būsimai Europos Komisijai skirtas Pirmininko J.-C. Junckerio politines gaires „Nauja pradžia Europai. Mano darbotvarkė: darbo vietų kūrimas, augimas, teisingumas ir demokratiniai pokyčiai“⁴,
- atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio 16 d. JAV prezidento Baracko Obamos, Komisijos pirmininko Jean-Claude'o Junckerio, Europos Vadovų Tarybos pirmininko Hermano Van Rompuy, Jungtinės Karalystės ministro pirmininko Davido Camerono, Vokietijos kanclerės Angelos Merkel, Prancūzijos prezidento François Hollande'o, Italijos ministro pirmininko Matteo Renzi ir Ispanijos ministro pirmininko Mariano Rajoy bendrą pareiškimą, kurį jie padarė po Brisbane, Australijoje, vykusio G 20 aukščiausiojo lygio susitikimo⁵,
- atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio 21 d. Tarybos išvadą dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimo⁶,
- atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio 25 d. Komisijos komunikatą Komisijai dėl derybų dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimo skaidrumo (C(2014) 9052) ir 2014 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimus dėl informacijos apie Komisijos narių ir organizacijų ar savarankiškai dirbančių asmenų susitikimus skelbimo (C(2014) 9051) ir dėl informacijos apie Komisijos generalinių direktorių ir organizacijų ar savarankiškai dirbančių asmenų susitikimus skelbimo (C(2014) 9048),
- atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 3 d. ES ir JAV energetikos tarybos bendrą pareiškimą⁷,

¹ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11103-2013-DCL-1/lt/pdf>

² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/141920.pdf

³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-79-2014-INIT/lt/pdf>

⁴ http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_lt.pdf

⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-14-1820_en.htm

⁶ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/145906.pdf

⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2341_en.htm

- atsižvelgdamas į 2015 m. sausio 13 d. Komisijos ataskaitą dėl viešų konsultacijų internetu investicijų apsaugos ir investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo (IVGS) pagal Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimą (TPIP) klausimu (SWD(2015) 0003),
- atsižvelgdamas į dokumentų tekstų pasiūlymus, kuriuos ES pateikė diskutuodama su JAV per derybų dėl TPIP raundus, visų pirma tų dokumentų, kuriuos išslaptino ir paskelbė Komisija, inter alia, ES pozicijos dokumentų „TPIP reguliavimo klausimai. Inžinerinė pramonė“¹, „Funkcinio ekvivalentiškumo bandymas. Siūloma automobilių pramonės reguliavimo ekvivalentiškumo metodologija“² ir „Prekybos ir darnaus vystymosi skyrius: darbas ir aplinka. ES dokumentas, kuriame nurodomi pagrindiniai TPIP nuostatų klausimai ir normos“³, taip pat į pasiūlymus dėl dokumentų, susijusių su techninėmis prekybos kliūtimis⁴, sanitarinėmis ir fitosanitarinėmis priemonėmis⁵, muitų ir prekybos lengvinimu⁶, mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis (MVI)⁷, galimomis nuostatomis dėl konkurencijos⁸, galimomis nuostatomis dėl valstybės įmonių ir įmonių, kurioms suteiktos specialios arba išimtinės teisės ar privilegijos⁹, galimomis nuostatomis dėl subsidijų¹⁰ ir ginčų sprendimu¹¹,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 28 d. Komisijai skirtą bendrovės „Ecorys“ galutinę įžanginę ataskaitą „Prekybos tvarumo poveikio vertinimas, naudotinas derybose dėl Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų išsamaus prekybos ir investicijų susitarimo“¹²,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio mėn. Europos politikos studijų centro (CEPS) paskelbtą Parlamentui skirtą „Išsamų Europos Komisijos atlikto ES ir JAV transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimo poveikio vertinimo įvertinimą“,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas, ypač į 2012 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl prekybos ir ekonominių santykių su Jungtinėmis Valstijomis¹³, 2013 m. gegužės 23 d. rezoliuciją dėl ES derybų su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis dėl prekybos ir investicijų¹⁴, 2014 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl JAV Nacionalinės saugumo agentūros (NSA) sekimo programos, sekimo tarnybų įvairiose valstybėse narėse ir jų poveikio ES piliečių pagrindinėms teisėms ir transatlantiniam bendradarbiavimui teisingumo ir vidaus reikalų srityje¹⁵ ir 2015 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl metinio pranešimo apie

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153022.pdf

² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153023.pdf

³ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153024.pdf

⁴ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153025.pdf

⁵ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153026.pdf

⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153027.pdf

⁷ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153028.pdf

⁸ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153029.pdf

⁹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153030.pdf

¹⁰ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153031.pdf

¹¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153032.pdf

¹² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/may/tradoc_152512.pdf

¹³ OL C 68 E, 2014 3 7, p. 53.

¹⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2013) 0227.

¹⁵ Priimti tekstai, P7_TA-PROV(2014) 0230.

Europos ombudsmeno 2013 m. veiklą¹,

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 4 dalį ir 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto pranešimą ir Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Teisės reikalų komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto, Konstitucinių reikalų komiteto ir Peticijų komiteto nuomones (A8-0000/2015),
- A. kadangi plataus užmojo susitarimas su JAV gali padėti reindustrializuoti Europą ir siekti tikslo iki 2020 m. ES pramonės sukuriama BVP padidinti nuo 15 proc. iki 20 proc.; kadangi sudarius susitarimą gali atsirasti naujų galimybių, ypač mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVI), kurios dėl netarifinių kliūčių patiria didesnę žalą nei didesnės įmonės; kadangi susitarimas tarp dviejų didžiausių pasaulio ekonominių blokų gali atverti galimybes kurti standartus, normas ir taisykles, kurios bus priimtos pasauliniu lygmeniu ir tai taip pat suteiktų naudos trečiosioms šalims;
- B. kadangi, atsižvelgiant į stiprėjančias pasaulio rinkų tarpusavio sąsajas, – iki 40 proc. Europos pramonės produktų pagaminama iš importuotų pradinės grandies produktų – būtina, kad politikos formuotojai nustatytų, kaip šios rinkos veikia viena kitą; kadangi tinkamos prekybos taisyklės nepaprastai svarbios kuriant pridėtinę vertę Europoje, nes pramoninė gamyba vykdoma pasaulinėse vertės grandinėse;
- C. kadangi susiduriame su nereguliuojama globalizacija ir gerai parengtas prekybos susitarimas galėtų padėti gauti iš liberalizavimo naudos; kadangi tokia susitarime didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas ne tik tarifinių ir netarifinių kliūčių mažinimui, pagal jį taip pat turėtų būti apsaugomi darbuotojai, vartotojai ir aplinka; kadangi tvirtas ir plataus užmojo prekybos susitarimas – tai galimybė kurti sistemą stiprinant reguliavimą, kad jis atitiktų aukščiausius pasaulio lygmens standartus ir būtų užkirstas kelias socialiniam ir aplinkosauginiam dempingui;
- D. kadangi reikėtų atkreipti dėmesį į tai, jog bendri aukšti standartai naudingi ne tik vartotojams, bet svarbūs ir ekonominiu požiūriu, nes dėl aukštesnių standartų padidėjusias kainas kompensuoja 850 mln. vartotojų rinkoje pagyvėjusi masto ekonomija;
- E. kadangi daugelį TPIP poveikio ekonomikai tyrimų reikėtų vertinti apdairiai, nes jie grindžiami ekonomiais apskaičiuojamais bendrosios pusiausvyros modeliais ir itin optimistinėmis prognozėmis dėl ES ir JAV gebėjimo sumažinti prekybos reguliavimo kliūtis; kadangi vien TPIP nepadės išspręsti ES ekonominių problemų ir šiuo požiūriu nereikia turėti tuščių vilčių ir lūkesčių;
- F. kadangi prekybos susitarimo kriterijus turi būti paprastų piliečių, darbuotojų ir vartotojų

¹ Priimti tekstai, P8_TA-PROV(2015) 0009.

gerovė; kadangi TPIP turėtų būti gero ir šiuos reikalavimus atitinkančio prekybos susitarimo pavyzdys;

- G. kadangi dėl to, kad praeityje derybos buvo vykdomos slaptai, derybų procese ėmė trūkti demokratinės kontrolės;
- H. kadangi pirmininkas J.-C. Juncker savo politinėse gairėse dar kartą aiškiai priminė, kad, nors ES ir JAV gali žengti didelį žingsnį į priekį pripažindamos viena kitos gaminių standartus ir kurdamos transatlantinius standartus, ES neatsisakys savo saugos, sveikatos, socialinės ir duomenų apsaugos standartų ar savo kultūrų įvairovės, primindama, kad maisto, kurį valgome, sauga ir europiečių asmens duomenų apsauga yra nediskutuotina;
- I. kadangi pirmininkas J.-C. Juncker savo politinėse gairėse taip pat aiškiai nurodė, kad jis nesutiks, jog investuotojų ginčiuose taikant specialią tvarką būtų ribojama valstybių narių teismų jurisdikcija; kadangi dabar, gavus viešų konsultacijų dėl investicijų apsaugos bei investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo pagal TPIP rezultatus, trys ES institucijos, atsižvelgdamos į kritinį ir konstruktyvų indėlį, turi nuspręsti, kaip geriausia pasiekti, kad investicijos būtų apsaugotos, o su investuotojais elgiamasi vienodai;
- J. kadangi per viešus debatus pareikšta daug kritikos, akivaizdu, jog derybas dėl TPIP reikia vesti skaidriau ir įtraukiau, atsižvelgiant į ES piliečių išreikštą susirūpinimą; kadangi Parlamentas visapusiškai palaiko Tarybos sprendimą išslaptinti derybinius nurodymus ir Komisijos skaidrumo iniciatyvą;
- K. kadangi JAV ir ES derybos tęsiasi nuo 2013 m. liepos mėn., bet iki šiol nesusitarta dėl jokio bendro dokumento, ir kaip tik dabar yra tinkamas laikas apsvarstyti esamą padėtį:
 - 1. atsižvelgdamas į vykstančias derybas dėl TPIP, pateikia Komisijai šias rekomendacijas:
 - a) dėl taikymo srities ir bendrųjų aplinkybių:
 - i) užtikrinti, kad derybomis dėl TPIP bus pasiektas išsamus, visapusiškas, plataus užmojo, subalansuotas ir aukštus standartus atitinkantis prekybos ir investicijų susitarimas, kuriuo bus skatinamas tvarus augimas, remiamas aukštos kokybės darbo vietų Europos darbuotojams kūrimas, suteikta tiesioginės naudos Europos vartotojams, padidintas tarptautinis konkurencingumas ir suteiktos naujos galimybės ES įmonėms, ypač MVĮ; susitarimo turinys yra svarbesnis nei derybų sparta;
 - ii) pabrėžti, kad nors derybas dėl TPIP sudaro derybos dėl trijų pagrindinių sričių, – plataus užmojo siekis gerinti abipusį patekimą į rinką (prekių, paslaugų, investicijų ir visų valdžios sektoriaus lygmenų viešųjų pirkimų rinką), mažinti netarifines kliūtis bei didinti reguliavimo tvarkos suderinamumą ir parengti bendras taisykles, siekiant reaguoti į bendrus pasaulio prekybos iššūkius ir galimybes, – visos šios sritys yra vienodai svarbios ir turi būti įtrauktos į visapusišką paketą; TPIP turėtų būti plataus užmojo ir privalomas visais valdžios sektoriaus lygmenimis abipus Atlanto, susitarimu turėtų būti pasiektas ilgalaikis tikras abipusis rinkos atvirumas ir sukurtos geresnės sąlygos prekybai vietoje, ir

daug dėmesio turėtų būti skiriama struktūrinėms priemonėms, kuriomis būtų siekiama geresnio transatlantinio bendradarbiavimo laikantis reguliavimo standartų ir užkertant kelią socialiniam ir aplinkosauginiam dempingui;

- iii) atsižvelgti į strateginę ES ir JAV ekonominių santykių svarbą apskritai ir į TPIP svarbą konkrečiai, be kita ko, kaip galimybę propaguoti principus ir vertybes, kuriomis dalijasi ir kurias puoselėja ES ir JAV, ir parengti bendrą požiūrį į pasaulio prekybą, investicijas ir su prekyba susijusius klausimus, kaip antai aukšti standartai, normos ir reguliavimas, siekiant sukurti platesnę transatlantinę viziją ir bendrą strateginių tikslų rinkinį;
 - iv) užtikrinti, ypač atsižvelgiant į neseniai įvykusius teigiamus pokyčius Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO), kad susitarimas su JAV būtų tik tarpinis žingsnis siekiant platesnių prekybos derybų ir nebūtų laikomas PPO proceso alternatyva; dvišaliai prekybos susitarimai visada yra antra geriausia galimybė ir jais neturi būti užkirstas kelias daugiašalio lygmens pažangai;
- b) dėl patekimo į rinką:
- i) užtikrinti, kad įvairių sričių pasiūlymai dėl patekimo į rinką būtų vienodai plataus užmojo ir atitiktų abiejų šalių lūkesčius, nes pramoninių prekių, žemės ūkio produktų, paslaugų ir viešųjų pirkimų patekimas į rinką yra vienodai svarbus visais atvejais ir būtina užtikrinti šių sričių įvairių pasiūlymų pusiausvyrą;
 - ii) siekti panaikinti visus muitų tarifus, atsižvelgiant į abiejų susitarimo šalių importui jautrius produktus;
 - iii) turėti omenyje, kad paslaugų sektoriuje, pavyzdžiui, inžinerijos, telekomunikacijų ir transporto paslaugų srityse, ES turi didelių aktyvių interesų;
 - iv) padidinti paslaugų patekimą į rinką naudojant leistinių paslaugų sąrašo metodą, pagal kurį aiškiai nurodomos paslaugos, kurias gali teikti užsienio įmonės, o naujos paslaugos neįtraukiamos, ir kartu užtikrinant, kad galimos neveikimo ir negrįžimo išlygos būtų taikomos tik nediskriminacinėms nuostatomis ir numatomos pakankamas lankstumas norint paslaugoms vėl pradėti taikyti viešąją kontrolę;
 - v) derybose turėtų būti itin atsižvelgiama į dabartinius JAV nustatytus Europos įmonių teikiamų jūrų ir oro transporto paslaugų, įskaitant susijusias su oro linijų priklausomybe užsienio subjektams, kabotažo abipusiškumu ir jūrų krovinių patikra, apribojimus;
 - vi) užtikrinti, kad būtų pritaikyta tinkama išlyga jautrioms paslaugoms, kaip antai viešosioms ir komunalinėms paslaugoms (įskaitant vandens tiekimą, sveikatos ir socialinės apsaugos sistemas ir švietimą) suteikiant nacionalinėms ir vietos valdžios institucijoms pakankamai veiksmų laisvės rengti teisės aktus vadovaujantis viešaisiais interesais; šiuo požiūriu būtų labai naudinga patvirtinti bendrą deklaraciją, kurioje būtų atspindėtas aiškus derybininkų įsipareigojimas neįtraukti šių sektorių į derybas;

- vii) aukščiausiu lygmeniu suderinti derybas dėl finansinių paslaugų patekimo į rinką su finansinio reguliavimo konvergencija, kad būtų teikiama parama nustatant reguliavimą, kuris būtinas siekiant išvengti finansų krizės, ir remiamos dabartinės pastangos bendradarbiauti kituose tarptautiniuose forumuose, pvz. Bazelio bankų priežiūros komitete;
 - viii) užtikrinti, kad duomenų srautų liberalizavimas, visų pirma e. prekybos ir finansinių paslaugų srityje, nekeltų pavojaus ES duomenų apsaugos srities teisynui; užtikrinti, kad nebūtų prisiimta jokių įsipareigojimų duomenų srautų srityje iki ES teisės aktų dėl duomenų apsaugos įsigaliojimo;
 - ix) užtikrinti, kad būtų tinkamai laikomasi Europos konkurencijos teisės, visų pirma skaitmeniniame pasaulyje;
 - x) turėti omenyje, kad susitarimu neturėtų būti rizikuojama susidaryti išankstinę nuomonę apie Sąjungos kultūrų ir kalbų įvairovę, įskaitant audiovizualinių ir kultūros paslaugų sektorių, ir kad esamos ir būsimos nuostatos ir politika, kuriomis remiamas kultūros sektorius, visų pirma skaitmeninėje erdvėje, nebūtų įtrauktos į derybas;
 - xi) užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į viešųjų pirkimų rinkos atvirumo neatitikimus abipus Atlanto ir didelį Europos įmonių suinteresuotumą gauti prieigą prie viešųjų sutarčių JAV tiek federaliniu, tiek valstybės lygmenimis, pavyzdžiui, prieigą prie statybos paslaugų, eismo infrastruktūros ir prekių bei paslaugų sutarčių, laikantis abiejų sutarties šalių nustatytų viešųjų pirkimų tvarumo kriterijų, be kita ko, 2016 m. įsigaliosiančio naujojo ES viešųjų pirkimų ir koncesijos dokumentų rinkinio nuostatų;
 - xii) skatinti ES ir JAV bendradarbiavimą tarptautiniu lygmeniu, siekiant skatinti viešųjų pirkimų tvarumo standartus, be kita ko, įgyvendinant neseniai persvarstytą Sutartį dėl viešųjų pirkimų;
 - xiii) užtikrinti, kad Jungtinės Amerikos Valstijos būtų įtrauktos į derybų procesą, kad būtų pasiekta svarbių rezultatų JAV viešųjų pirkimų sutartis padarant prieinamas ES įmonėms;
 - xiv) užtikrinti, kad derantis dėl prekių kilmės taisyklių būtų siekiama suderinti ES ir JAV požiūrius; atsižvelgiant į užbaigtas derybas dėl ES ir Kanados išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo ir į galimą ES ir Meksikos laisvosios prekybos susitarimo atnaujinimą, reikės apsvaistyti kumuliacijos galimybę ir taikymo sritį;
- c) dėl netarifinių kliūčių:
- i) užtikrinti, kad bendradarbiavimo reguliavimo srityje skyriaus nuostatomis būtų skatinama veiksminga, konkurencinga ekonominė aplinka, lengvinant prekybą ir investicijas ir kartu gerinant sveikatos apsaugą ir saugą, su vartotojais, darbu ir aplinkosauga susijusių teisės aktų rengimą, saugant ES kultūrų įvairovę ir užtikrinant aukštą jų lygį; abiejų šalių derybininkai, remdamiesi 1,5 metų besitęsiančių derybų patirtimi, turi nustatyti ir labai aiškiai nurodyti, kurios

reguliavimo priemonės ir standartai yra pagrindiniai, dėl kurių neįmanoma į kompromisus, kuriems gali būti taikomas bendras metodas, kuriose srityse pageidaujama abipusio pripažinimo, paremto bendrais aukštais standartais ir tvirta rinkos stebėsenos sistema ir kuriose galimi tik geresni informacijos mainai;

- ii) derybas dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių taikymo ir techninių prekybos kliūčių priemonių taikymo pagrįsti pagrindiniais daugiašalės Sutarties dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių taikymo ir daugiašalės Sutarties dėl techninių prekybos kliūčių principais; pirmiausia siekti didinti skaidrumą ir atvirumą, stiprinti reguliuotojų dialogą ir gerinti tarptautinius standartus nustatančių organų bendradarbiavimą; derybose dėl sanitarinių ir fitosanitarinių ir techninių prekybos kliūčių priemonių pripažinti abiejų šalių teisę valdyti riziką, atsižvelgiant į jos lygį, kurį ta šalis laiko tinkamu, kad būtų apsaugota žmonių, gyvūnų arba augalų gyvybė ar sveikata; gerbti kiekvienai šaliai svarbius klausimus ir pagrindines vertybes, pavyzdžiui, ES atsargumo principą, ir į juos atsižvelgti;
 - iii) atsižvelgiant į horizontalųjį bendradarbiavimo reguliavimo srityje skyrių, pirmiausia skatinti reguliavimo institucijų dvišalį bendradarbiavimą, vykdamas didesnius informacijos mainus, ir skatinti, kad būtų patvirtintos, pagerintos ir laiku įgyvendintos tarptautinės priemonės, remiantis sėkminga tarptautine patirtimi, kaip antai ISO standartais arba Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEK) Pasauliniu forumu transporto priemonių reglamentavimui suderinti (WP.29); nurodyti, kad atliekant išankstinį norminio akto poveikio vertinimą, kaip apibrėžta horizontaliosiose nuostatose dėl bendradarbiavimo reguliavimo srityje, kartu su poveikiu prekybai ir investicijoms taip pat turėtų būti įvertintas jo poveikis vartotojams ir aplinkai; pasinaudoti galimybe itin rūpestingai skatinti reguliavimo suderinamumą nekeliant pavojaus teisėtiems reguliavimo ir politikos tikslams;
 - iv) atsižvelgiant į būsimą bendradarbiavimą reguliavimo srityje, aiškiai apibrėžti, kurios priemonės susijusios su techninėmis prekybos kliūtėmis ir pertekline administracine našta bei formalumais, o kurios – su pagrindiniais standartais ir normomis ir neturėtų būti keičiamos;
 - v) kuriant būsimą bendradarbiavimo sistemą visapusiškai laikytis abipus Atlanto nustatytų reguliavimo sistemų, taip pat atsižvelgti į Europos Parlamento vaidmenį ES sprendimų priėmimo procese ir jo demokratišką ES reguliavimo procesų priežiūrą ir kartu budriai užtikrinti subalansuotą suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą konsultacijose, kurios vykdomos rengiant reguliavimo pasiūlymą;
- d) dėl taisyklių:
- i) suderinti derybas dėl patekimo į rinką ir bendradarbiavimą reguliavimo srityje su plataus užmojo taisyklių ir drausmės nustatymu, be kita ko, darnaus vystymosi, energetikos, MVĮ, investicijų ir intelektinės nuosavybės srityse;
 - ii) užtikrinti, kad darnaus vystymosi skyriumi būtų siekiama visiškai veiksmingo aštuonių pagrindinių Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijų ir jų

turinio, TDO deramo darbo darbotvarkės ir pagrindinių tarptautinių aplinkosaugos susitarimų ratifikavimo, įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo; reikėtų numatyti nuostatas, kuriomis būtų siekiama gerinti darbo ir aplinkosaugos standartų apsaugos lygį; plataus užmojo prekybos ir darnaus vystymosi skyrius taip pat turėtų apimti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijomis daugiašalėms įmonėms pagrįstas įmonių socialinės atsakomybės taisyklės, jame taip pat turėtų būti numatytas aiškios struktūros pilietinės visuomenės dalyvavimas;

- iii) užtikrinti, kad darbo ir aplinkosaugos standartai nebūtų nagrinėjami tik prekybos ir darnaus vystymosi skyriuje, bet būtų įtraukti ir į kitas susitarimo dalis, pavyzdžiui, susijusias su investicijomis, prekyba paslaugomis, bendradarbiavimu reguliavimo srityje ir viešaisiais pirkimais;
- iv) užtikrinti, kad darbo ir aplinkosaugos standartai būtų vykdytini, remiantis gera ES ir Korėjos laisvosios prekybos susitarimo patirtimi ir gera bei veiksminga praktika, susijusia su JAV laisvosios prekybos susitarimais ir nacionalinės teisės aktais;
- v) užtikrinti, kad transatlantinių įmonių darbuotojams būtų suteikta teisė gauti informaciją ir konsultacijas pagal Europos darbų tarybos direktyvą;
- vi) užtikrinti, kad atlikus išsamų prekybos tvarumo poveikio vertinimą, į kurį būtų akivaizdžiai įtraukiami suinteresuotieji subjektai ir pilietinė visuomenė, būtų ištirtas TPIP ekonominis, socialinis poveikis, taip pat poveikis aplinkai;
- vii) užtikrinti, kad vykstant deryboms abi šalys išnagrinėtų būdus palengvinti gamtinių dujų ir naftos eksportą, kad TPIP susitarimu būtų panaikinti bet kokie dviejų prekybos partnerių nustatyti energijos eksporto apribojimai, taip remiant energijos išteklių įvairinimą;
- viii) užtikrinti, kad susitarimu nebūtų daroma jokie poveikio nei vieno partnerio teisei valdyti energijos šaltinių žvalgymą ir eksploatavimą, tačiau priimant sprendimą dėl eksploataavimo būtų taikomas nediskriminavimo principas; ES ar JAV įmonėms prieiga prie žaliavų ir energijos taip pat turėtų būti užtikrinta laikantis nediskriminavimo principo ir energinių produktų kokybės standartų;
- ix) užtikrinti, kad pagal TPIP būtų remiamas ekologinių prekių ir paslaugų naudojimas ir skatinimas ir taip išnaudojamos didelės aplinkosauginės ir ekonominės naudos galimybės, kurias teikia transatlantinė ekonomika;
- x) užtikrinti, kad TPIP būtų forumas, kuriame rengiami bendri energijos gamybos tvarumo standartai, visuomet atsižvelgiant į esamus abiejų šalių standartus ir jų laikantis;
- xi) užtikrinti, kad į TPIP susitarimą būtų įtrauktas konkretus skyrius apie MVI ir juo būtų siekiama suteikti naujų galimybių Jungtinėse Amerikos Valstijose Europos mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), pavyzdžiui, panaikinant dvigubo sertifikavimo reikalavimus, sukuriant internetinę informavimo apie skirtingą

reguliuojamą sistemą, pradedant taikyti paspartintas procedūras pasienyje ar panaikinant vis dar nustatomus specifinius didžiausius tarifus; reikėtų sukurti abiem šalims skirtus mechanizmus, kad jos galėtų bendradarbiauti siekdamos palengvinti MVĮ dalyvavimą transatlantinėje prekyboje, pavyzdžiui, įgyvendinant bendrą MVĮ vieno langelio principą;

- xii) užtikrinti, kad TPIP apimtų išsamų skyrių apie investicijas, įskaitant nuostatas dėl patekimo į rinką ir dėl investicijų apsaugos; investicijų skyriuje turėtų būti siekiama užtikrinti nediskriminacines sąlygas steigiant Europos ir JAV įmones kitos susitarimo šalies teritorijoje, kartu atsižvelgiant į jautrų kai kurių konkrečių sektorių pobūdį;
 - xiii) užtikrinti, kad nuostatos dėl investicijų apsaugos apimtų tik po įsisteigimo taikomas nuostatas ir jose didžiausias dėmesys būtų skiriamas nediskriminavimo principui ir sąžiningam elgesiui bei vienodoms sąlygoms; turėtų būti tiksliai parengti apsaugos standartai ir suformuluotos investuotojo bei investicijų apibrėžtys; laisvi kapitalo pervedimai turėtų būti atliekami pagal ES sutarties nuostatas ir turėtų būti numatyta prudenčinė išlyga, taikytina finansų krizių atveju;
 - xiv) užtikrinti, kad užsienio investuotojai nebūtų diskriminuojami ir jiems būtų suteikta galimybė sąžiningai siekti skriaudos atlyginimo ir jį gauti, netaikant investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo mechanizmo; atsižvelgiant į išvystytas ES ir JAV teisės sistemas, TPIP susitarime tokio mechanizmo numatyti nereikia; tinkamiausios priemonės investiciniams ginčams spręsti būtų tarpvalstybinių ginčų sprendimo sistema ir nacionaliniai teismai;
 - xv) užtikrinti, kad į TPIP būtų įtrauktas plataus užmojo intelektinės nuosavybės teisių skyrius, apimantis tvirtą tiksliai ir aiškiai apibrėžtą intelektinės nuosavybės teisės sričių apsaugą, įskaitant sustiprintą Europos geografinių nuorodų (GN) apsaugą ir jų pripažinimą, ir užtikrinantis teisingą ir veiksmingą apsaugos lygį, koks nustatytas ES ir JAV laisvosios prekybos susitarimo šios srities nuostatose, kartu toliau įtvirtinant esamą Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS sutartis), lankstumą, ypač visuomenės sveikatos srityje;
 - xvi) užtikrinti, kad į intelektinės nuosavybės skyrių nebūtų įtrauktos nuostatos dėl baudžiamųjų sankcijų kaip priverstinio vykdymo priemonės, kurią jau anksčiau atmetė Parlamentas;
- e) dėl skaidrumo, pilietinės visuomenės dalyvavimo ir visuomenės informavimo:
- i) toliau stengtis didinti derybų skaidrumą paskelbiant viešai daugiau derybų pasiūlymų;
 - ii) užtikrinti, kad šios pastangos siekti skaidrumo atneštų svarbių praktinių rezultatų, be kita ko, pasiekti konkrečių susitarimų su JAV dėl skaidrumo didinimo, įskaitant galimybę susipažinti su visais derybų dokumentais, siekiant sudaryti sąlygas Parlamento nariams ir valstybėms narėms vykdyti konstruktyvias diskusijas su suinteresuotaisiais subjektais ir visuomene;

- iii) skatinti dar glaudesnę bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis, siekiant, kad joms aktyviai dalyvaujant būtų geriau informuojama apie susitarimo taikymo sritį ir galimą naudą ES piliečiams ir kad Europoje būtų užtikrinti didesnio masto, faktais paremti vieši debatai dėl TPIP, siekiant išnagrinėti su susitarimu susijusį pagrįstą susirūpinimą;
 - iv) derybų procese gerinti nuolatinį ir skaidrų bendradarbiavimą su įvairių sričių suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant verslo, aplinkos, žemės ūkio, vartotojų, darbo srities ir kitus atstovus; ragina visus suinteresuotuosius subjektus aktyviai dalyvauti procese ir teikti deryboms svarbias iniciatyvas ir informaciją;
- f) siekti dar glaudesnio bendradarbiavimo su Parlamentu, kuris ir toliau atidžiai stebės derybų procesą ir bendradarbiaus su Komisija, valstybėmis narėmis, JAV Kongresu ir administracija, taip pat su suinteresuotaisiais subjektais abipus Atlanto, siekiant užtikrinti, kad derybų rezultatai būtų naudingi ES, JAV ir kitų valstybių piliečiams;
2. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją su Europos Parlamento rekomendacijomis Komisijai, taip pat susipažinti Tarybai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, taip pat JAV administracijai ir Kongresui.

AIŠKINAMOJI DALIS

Kai ES derasi dėl tarptautinio susitarimo, pavyzdžiui, TPIP, Europos Parlamentas, remdamasis Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 4 dalimi, turi teisę bet kuriuo derybų etapu pareikšti savo poziciją dėl susitarimo. Pranešėjas norėtų pasinaudoti šia galimybe ir po daugiau nei 1,5 metų diskusijų įvertinti pagrindinius derybų rezultatus ir pareikšti Parlamento nuomonę dėl pagrindinių galimo TPIP susitarimo sričių. Parlamento pranešimas turėtų padėti atgaivinant derybas dabar, kai savo veiklą pradeda nauja Komisija ir JAV jau įvyko laikotarpio vidurio rinkimai.

Šiuo pranešimu toliau nagrinėjami klausimai, nurodyti per ankstesnę Parlamento kadenciją 2012 m. spalio ir 2013 m. gegužės mėn. priimtose rezoliucijose dėl derybų su Jungtinėmis Valstijomis dėl prekybos ir investicijų. Pranešėjo tikslas – pateikti kuo išsamesnę informaciją ir įvairių Parlamento komitetų nariams suteikti galimybę apgalvotai prisidėti prie proceso. Parlamentas priima galutinį sprendimą dėl ES ir trečiųjų šalių prekybos susitarimų ratifikavimo. Susitarimas gali įsigalioti tik tuo atveju, jeigu Parlamentas jam pritaria. Tai, kad buvo atmestas Kovos su klastojimu prekybos susitarimas (ACTA) (intelektinės nuosavybės apsauga, be kita ko, skaitmeninėje srityje), parodė, kad Parlamentas labai atsakingai vertina savo vaidmenį formuojant prekybos politiką.

Atsižvelgdamas į daugelį kritiškų nuomonių, kurias pareiškė Europos visuomenė, ir į menką visuomenės pritarimą susitarimui, dėl kurio deramasi, Parlamentas ir toliau sieks kuo didesnio skaidrumo ir užtikrins, kad būtų patvirtintas tik geras susitarimas, pagal kurį būtų gerbiamos europinės vertybės, skatinamas tvarus augimas ir prisidedama prie visų piliečių gerovės.